

Gárdonyi Géza: Egri csillagok - várvédelem

1. OLVASSÁTK EL AZ EGRI CSILLAGOK NEGYEDIK RÉSZÉT
- EGER VESZEDELME ÉS ÖTÖDIK RÉSZÉT -
HOLDFOGYATKOZÁS!

2. A SZÖVEG ELOLVASÁSA UTÁN GYŰJTSÉTEK ÖSSZE, HOGY

- Milyen harci eszközöket alkalmaztak?
- Képzeljétek el minél több jelenetet robotokkal!
- Milyen építőelemekre, motorokra, érzékelőkre lehet szükség?

3. AZ EGYES ROBOTOK ELKÉSZÍTÉSE UTÁN KELTSÉTEK
ÉLETRE AZ EGRI VÁRVÉDŐK KÜZDELMÉT!

- A katapultok támadják a várat, a várvédők útjára indítják a tűszekeret! A végső roham előtt imádkoznak.
- Az egyes jelenetek a műnek megfelelő sorrendben keljenek életre!
- A robotok segítségével játsszátok el a jeleneteket!

KATAPULT

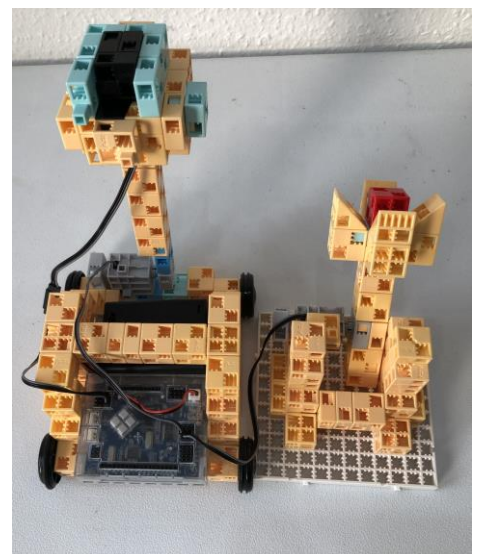
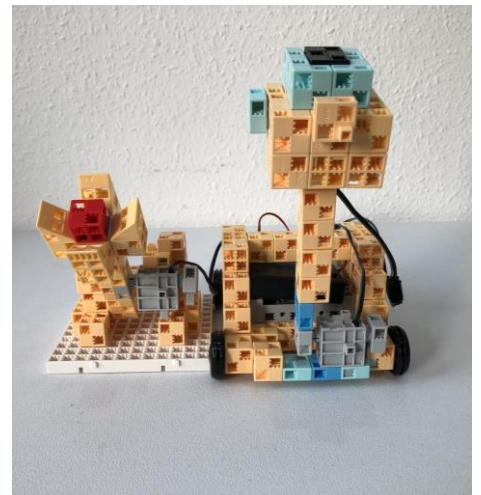
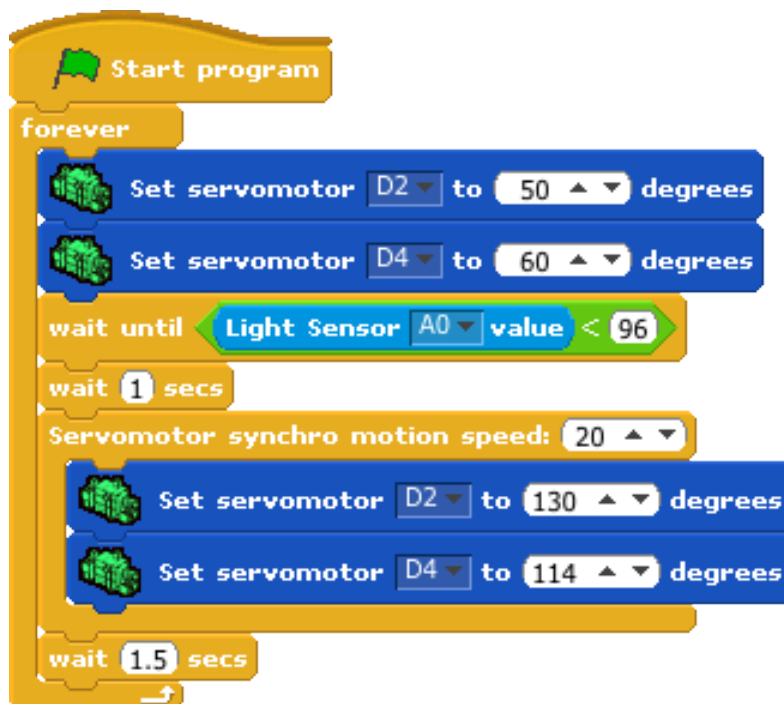
- Olvassátok el a Negyedik rész, Eger veszedelme 14. fejezetét alábbi részletét!
- Építsétek és programozzátok meg a szövegben szereplő katapultokat, ágyukat!
- Programozzátok a robotokat a szövegben olvasottaknak megfelelően!

A romlás napról napra terjed a falakon. Kőművesmunkával már többen is foglalkoznak. Az őr is több éjszakánként. Másnap, mikor újra megszólalnak a török ágyúk, tíz öl magasan föccsenik ki a habarcs a falakból, s az oda lőtt ágyúgolyó benn marad a falban örökre.

- Csak lőjtek! - kiáltja a vén Cecey. - Erősítsétek a falunkat vassal.

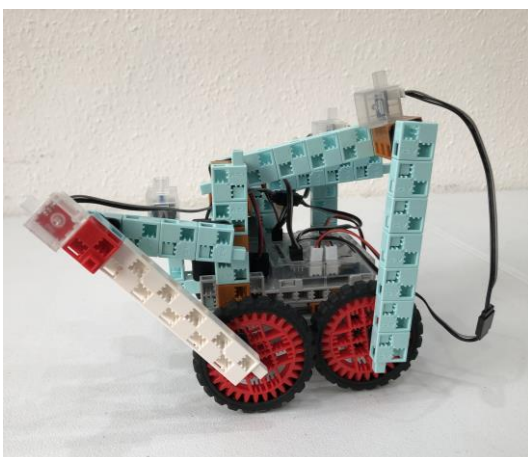
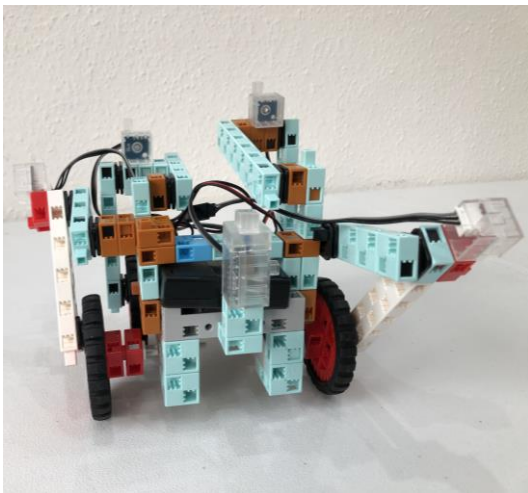
De a tizedik napon már berakatlan romlásokra is virrad a török. Nem bírták éjjel megjavítani valamennyit.

EGY LEHETSÉGES PROGRAMJA

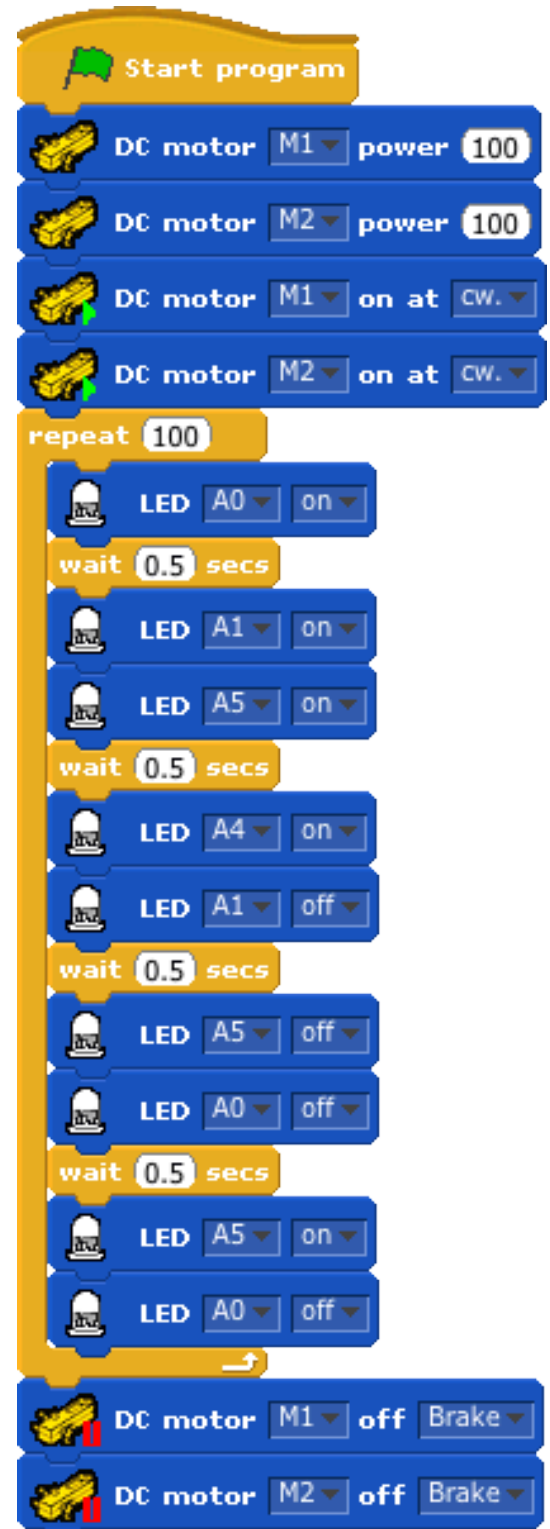

A TŰZKERÉK

- Olvassátok el a lap másik oldalán az Ötödik rész, Holdfogyatkozás 16. fejezetét!
- Építsétek meg tűzkereket! Legyetek ti is feltalálók, ezmesterek: alkalmazzatok izgalmas mechanikai megoldásokat!
- Programozzátok a robototokat a szövegben olvasottaknak megfelelően!
- Működjete együtt várat és a katapultot építő csapatokkal!
- Adjatok elő robotjaitokkal egy nagy csata jelenetet!

EGY LEHETSÉGES PROGRAMJA

A TŰZKERÉK

- Olvassátok el a Ötödik rész, Holdfogyatkozás, 16. fejezetét!

De íme, megnyílik a bástyán a palánk, s egy óriási, füstös deszkakerék jelenik meg a magasban.

A kerék közepe füstöl; füstöl és sistereg. Lefordul, lezuhan a kőfalról. Megindul a tömött ezerek seregének.

Iléri, iléri (előre)! - hangzik mindenfelől az agák és a jaszaulok kiáltozása. De a kerék megjelenése mást mond az elől jövő vakmerőknek.

Még oda se ért jóformán közéljük, kidurran belőle az első villám s egy ötvenöles tűzfecskendés, amelynek minden cseppje kék lánggal ég tovább a kilövellés után, akár előre, akár holtra esett.

- Gözünü acs! Szakin! (Vigyázz! Vigyázz!)

A török had eleje rémülten vágódik arcra, hogy azt az ördögkerek a hátán engedje legurulni. De az már szikrás tűzkerékké változik közöttük. Lángot ló, égő olajat pökdös, violaszínű tűztulipánokat szór a tar fejekre, harci köntösökre. Sisteregve, pattogva, dirregve-durrogva ugrál rajtuk tovább. Küllőiből kígyózó sugarakban szórja, fecskendezi, lövi a vörös, kék és sárga csillagokat.

Meded Allah!

A legvitézebb csapatok is rémülten hátrálnak, egymásra nyomakodva menekülnek e pokoli csoda elől.

S a keréknek mintha esze és akarata volna, nyomon követi a futókat, leüti lábukról, befecskendezi őket eleven tűzzel: égő olajjal, égő kénnel. Elsüti a puskájukat úgy, hogy egymást lövik. Telepöki tűzzel szemüket, szájukat, fülüket, nyakukat, úgy, hogy bukfencet vet tőle még a haldokló is. S gurul a tűzkerék tovább. Hosszú, tüzes mennykövek szállnak belőle, s leütik a jaszaulokat a lovukkal együtt. A hosszú lángok csontig égetnek, a füstje fojt. A durrogás megsüketít. Lángokba öltözteti a csapatokat, amelyek mellett elrohan. S nyomában nem maradnak mások, csak tűzkínban fetrengő, égő halottak, örültként ugrándozó, égő elevenek.

S immár felhőbe öltözötten gurul a kerék tovább, százával lövellve a villámokat. - Jetisin! Jetisin! Allah!

Hiábavaló a jaszaulok tombolása, a szeges ostor, a futók arcba verése, nincs többé ember, hogy a külvárat ostromolja.

S a magyarok még rá kirontanak a romláson, s aki a kerék útján fektében vagy a rémület dermedtségében ott maradt, ütik, vágják, kaszabolják irgalmatlanul.

- Vissza! Vissza! - hangzik a kürtszó.

S Gergely alig bírja a legényeit visszaparancsolni.

- Hordót a falra! Hordót!

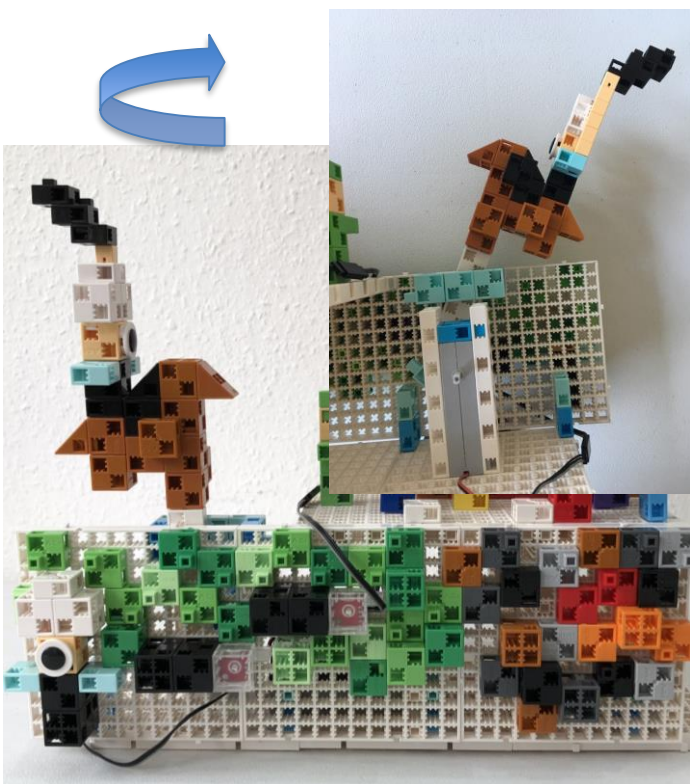
S gurítják, állítják a hordót. De a török maradéka is nagy zörgéssel, zúgással oszlik el onnan.

Csak az ágyúk maradnak, meg az elképedt, ágyús topcsik.

TÖRÖK TÁMADÁS

- Olvassátok el a lap másik oldalán az Ötödik rész, Holdfogyatkozás 19. fejezetének részleteit!
- Bábszínházként építsétek meg a jelenetet: a közeledő török harcosokat, a lovon vágató agákat, a tájat, a támadás jeleit! Az építésben segítenek e képek.
- Ügyeljetek arra, hogy a figurák öltözete és a megépített táj idézze fel a regényben leírtakat!
- Programozzátok a robototokat a szövegben olvasottaknak megfelelően!
- Működjete együtt a Ima jelenetet építő-programozó csapattal! Igazítsátok egymáshoz a robotjaitok programját, és így adjátok elő a fejezetben olvasottakat!

EGY LEHETSÉGES PROGRAMJA

TÖRÖK TÁMADÁS

- Olvassátok el az Ötödik rész, Holdfogyatkozás 19. fejezetének alábbi részletét!

A fölkelő nap világosságánál látni lehetett, hogyan gyülekeznek a vár felé a távoli hegyekről a különféle török dandárok. Látni lehetett, hogy egybevonják az összes hadinépet. Mihelyt valamennyien együtt lesznek, a teljes hadierővel rohanják meg a mindenfelől romlott várat.

(...)

Dobó fenn körülnézett mindenfelé. Láta, hogy a török lovak nagy csoportokban, katonák nélkül legelnek az egri dombokon. Körös-körül mozgó lándzsaerdő. A török tengerként özönlí körül a várat. S látni lehetett a Királyszéke-dombon a két pasát is. Ali pasa rengeteg sárgadinnye formájú turbánban, sápadt vénasszonyarc. A másik pasa nagy, ősz szakállú óriás. Kék selyemkaftán van mind a kettőn, de Alié világosabb. Az övükbe tűzött fegyverek gyémántja fehér szikrákat vet minden mozdulatuknál.

A bégek pompás lovakon ülve vezették a hadakat. Az agák meg a jaszaulok ültek még lovon. A többi mind gyalog. A török hadizászlók között feltűnő volt egy nagy fekete lobogó. Azt még nem látták a várbeliek. Csak a tiszték értették, mit jelent az a fekete lobogó: Nincs kegyelem! Halál fia minden teremtett lélek a várban!

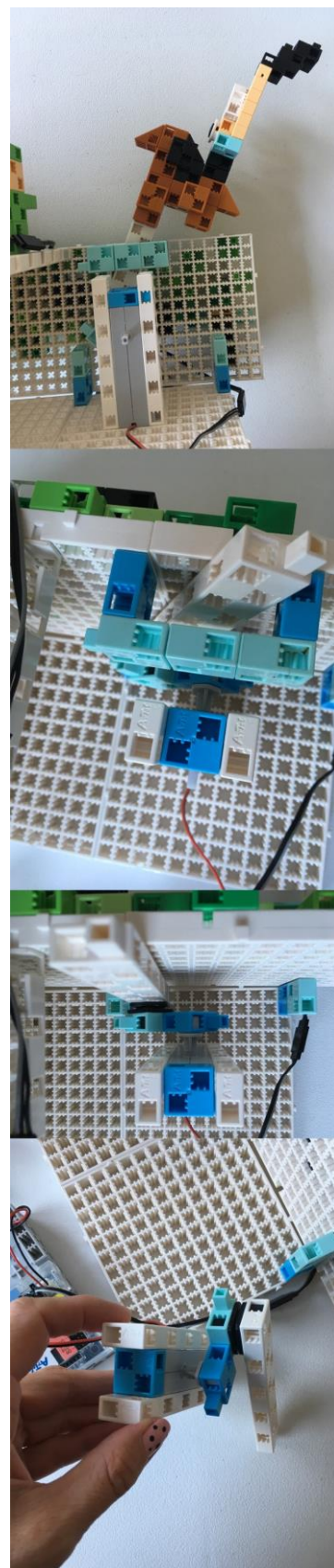
Déltájban megdördültek a török ágyúk, s megharsant a két török tábori zenekar.

A levegő megtelt füsttel. A vár megreszketett az Allahu akbár kiáltástól.

Arra meggyújtották bent is a tüzeket.

A parasztokat, asszonyokat s egyéb bemenekült népet Dobó mind az üstök és falak mellé rendelte. De még a betegek is kívánszorogtak. Aki csak meg bírta a lábán állni, az is elhagyta a fekvőhelyét, hogy ha egyebet nem tud segíteni, rendelkező kiáltást vagy hívást kiáltson tovább. Volt olyan, akinek mind a két karja fel volt kötve, s mégis előballagott. Odaállt egy tűzrakáshoz, hogy a lábával tologassa az üst alá időnkint a fadarabokat.

- Segítség az építéshez

IMA

- Olvassátok el a lap másik oldalán az Ötödik rész, Holdfogyatkozás 19. fejezetének részleteit!
- Építsétek meg a jelenetet! Ügyeljete arra, hogy a figurák öltözete és a megépített „díszlet” idézze fel a regényben leírtakat!
- Programozzatok be egy egyházi éneket vagy katonás népdalt!
- Olvassátok el az Ötödik rész, Holdfogyatkozás 19. fejezetének alábbi és a túloldalon lévő részletét!

A piac közepén templomi selyemzászlók lobogtak. Egyiken Mária képe, másikon Szent István király, a harmadikon Szent János. Kopott, fakó zászlók. A bástyává átépített várbeli templomból valók. A papok egy asztalból hevenyészett oltárnál álltak. Violaszínű miseruha volt rajtuk. Az asztalon szentségtartó.

A várbeliek tudták már, hogy mise lesz. Kellett volna az előbbi ostromok előtt is. De Dobó nem engedte, hogy a halottak szentségét emlegessék.

-Csak próbálkozások ezek! - szokta mondani. - Mikorra a teljes ostromra kerülne a sor, itt lesz a király hada.

De most már nyilvánvaló, hogy itt a vég.

Mindenki kimosdva, kikeféltedve, a legszebb ruhájában ment az istentiszteletre. A tiszték a virágok minden színében, piros csizmásan, sarkantyúsan; a bajuszuk kipödörve, a sisakjukon toll. Mekksey testhez simuló, új acéling ragyogott. Az oldalán két kard: az egyik a kígyós kard, amellyel csak ünnepen szokott járni.

Bornemissza Gergely hegyes acélsisakban jelent meg. A sisak ellenzójén három fehér darutoll. Ezüst madárláb tartotta azt a három tollat. A mellén is van. A karjain piros bőrdolmány. A kezén selyemkesztyű, amely kívül apró acél láncszemekkel van borítva. A nyakán aranyhímzetű, kihajtott gallér.

-Zoltay nem is állta meg megjegyzés nélkül:

-De vőlegényes a gallérod!

-A feleségem munkája - felelte komolyan Gergely. - Nem is a török tiszteletére vettem fel, hanem a haláléra.

Zoltayn is harci bőrdolmány volt, s két kard az oldalán. Sisakjának nem volt rostély, hanem egy acélrudacska nyúlt le belőle az orra hegyéig. Körös-körül drótfátyol hullt a nyakára. Valami szpáhitiszté lehetett az a sisak. A várbeli kótyavetyén vette, mikor az első kiütésük volt.

EGY LEHETSÉGES PROGRAMJA

```

function
  Buzzer A3 on frequency 65
  wait 0.8 secs
  Buzzer A3 on frequency 64
  wait 0.8 secs
  Buzzer A3 on frequency 62
  wait 0.8 secs
  Buzzer A3 on frequency 60
  wait 0.8 secs
  Buzzer A3 on frequency 69
  wait 1.2 secs
  Buzzer A3 off
  wait 0.2 secs
  Buzzer A3 on frequency 69
  wait 0.4 secs
  Buzzer A3 on frequency 67
  wait 0.8 secs
  Buzzer A3 on frequency 65
  
```

IMA

- Olvassátok el az Ötödik rész, Holdfogyatkozás 19. fejezetének alábbi részletét!

Fügedy talpig vasban jelent meg. A szeme zavaros volt. Fogfájásról panaszkodott.

-Annál jobban ütöd a törököt! - vigasztalta Zoltay. - Jó, ha a vitéz ilyenkor mérges.

-Mérges vagyok én enélkül is! - morogta Fügedy.

Petőn csak sisak volt és szarvasbőr dolmány. Lóháton ült, mert még mindig nem bírt járni. Az egybegyűlteket háta mögé állott, és onnan intett a kardjával üdvözlést a főtiszteknek.

A többi is a legjobb ruhába öltözött. Nem a misére öltöztek, mert még akkor nem is tudták valamennyien, hogy mise lesz, csak éppen mindenki érezte, hogy ez a nap az utolsó. S a halál, akármilyen csúnyára festik is, nagytiszteletű úr! Akinek nem volt más ruhája, csak a mindennapos, az is kipödörte, kiviaszkozta legalább a bajuszát.

Már csak Dobó hiányzott.

Ragyogó páncélöltözetben lépkedett elő. A fején aranyos sisak. A sisak csúcsán hosszú sastoll. Az oldalán széles, ékköves kard. A kezén félig lemezes, félig ezüst láncszemekből alkotott vaskesztyű. A kezében aranyozott végű, vörös bársonymarkolatú lándzsa.

A két apród mögötte hasonlóképpen talpig vasban. Az oldalukon rövid kard. A hajuk a sisakból kihullámozva omolt a vállukra.

Dobó megállt az oltár előtt, és levetette a sisakját. Hogy a két pap nem tudott beszélni, Meczsey szólott a népnek.

-Testvéreim - mondotta a sisakját a karjára véve. - A tegnapi ostrom után látjuk, hogy a török minden hadát összevonja. A mai napon minden ellenséges erő összepróbálkozik a mi erőnkkel. De ahol az Isten van, az ő akarata ellen hiába tör akár a világ minden pogánya is. A szentségben, amit itt látunk, tudjuk, hogy az élő Jézus van jelen. Velünk van! Boruljunk le, és imádkozunk!

S a vár népe egyszerre letérdelt.

Meczsey a pap helyett elkezdte az imádságot:

- Mi atyánk, Isten...

Halkan rebegték, mondatonkint.

Mikor az áment is elmondták, hosszú, ünnepi csönd támadt.

Márton pap Meczseyhez hajolt, s elmondta neki, mit szóljon tovább. Meczsey felkelt, és szólott ismét:

-Istennek ez a két hű szolgája most azért emeli fel a szentséget, hogy mindnyájunknak teljes bűnbocsánatot adjon. Az óra szorosabb, hogysem meggyónunk lehetne. Ilyen órában az egyház megadja a feloldozást gyónás nélkül is. Csak magatokban bánjátok bűneiteket.

S újra letérdelt.

A ministráló fiú csengetett. Bálint pap fölemelte a szentséget. A nép lehajolt arccal hallgatta, amint az agg pap a feloldozás szavait rebegi.

Mikor újra fölemelték az arcukat, a szentség már vissza volt téve az asztalra, s a pap a két kezét áldásra kiterjesztve, könnyes szemmel, mozdulatlanul nézett a tiszta ég magasába.

A szertartás végeztével Dobó föltette újra a sisakját. Fölállott egy kőre, és szólott:

-Isten után nekem van szavam hozzátok! Ezelőtt harmincnégy nappal megesküdtünk, hogy a várat meg nem adjuk. Eskünket megállottuk. Úgy dacolt a vár eddig az ostrommal, mint tenger viharával a tengerben álló kőszikla. Most az utolsó próba következik. Az Istent hívtuk segítségül. Bűntelen lélekkel, halálra készen kell küzdenünk a várnak és hazánknak megmaradásáért! Példátlan az a küzdelem, amellyel eddig megtartottuk a várat, s példátlan az a gyalázat, amely itt a törököt eddig is érte. Bízom a fegyverünkben, bízom a lelkünk erejében, bízom Szűz Máriában, aki Magyarország patrónája, bízom Szent István királyban, akinek a lelke vele van mindig a magyar nemzettel, és legjobban bízom magában az Istenben! Induljunk, testvéreim!

Megperdült a dob, és megharsant a trombita.

A vitézek acélos erővel ragadták föl a lándzsáikat, és csoportokban oszlottak széjjel. Dobó lóhátra ült. Két apródja szintén lovon követte.